Anul al 56-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120. 288/932

Nr. 16 Miercuri 18 Ianuarie 1939
12 Pagini P I I I I

ABONAMENTE IN ŢARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poştal şi valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

ABONAMENTE IN ŢARA pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CALATORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. şi UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNĂ şi UNIV.-SPORT câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR ŞI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

BIBLIOTECA CENTRALA „ASOCIAŢIUNII" SIBIIU

Descălecarea dela Cernăuţi

La Cernăuţi, care este al treilea centru comercial al ţării, după Bucureşti şi Timişoara, s'a inaugurat Sâmbătă „Banca de Nord", întemeiată încă din vara trecută din iniţiativa ministrului economiei naţionale şi cu participarea principalelor noastre instituţiuni financiare sau cu bază patrimonială, în frunte cu Banca Naţională, Creditul Industrial şi Fondul Religionar din Bucovina.

Evenimentul are nu numai o importanţă locală, bine definită faţă de poziţia şi de rolul pe care le-a dobândit capitala Bucovinei în hotarele României întregite, ca mare centru de activitate economică şi ca punct de legătură cu pieţele ţărilor nordice (Polonia, Germania, Rusia), după ce înainte de unire nu era decât un părăsit târg periferic la extremitatea cea mai neglijată a imperiului habsburgic.

Evenimentul are, însă, mai ales o semnificaţie de ordin moral şi naţional. Banca de Nord este prima creaţie financiară, întemeiată pe iniţiativa de stat, în cel mai înstrăinat colţ al pământului românesc, şi menită să devie adevărată citadelă de sprijinire a energiilor băştinaşe în sforţarea lor de a se afirma în economia ţării.

Semnificativă este iniţiativa în sine, cu punctul de plecare în însăşi voinţa factorilor de guvernământ, dar semnificativă este şi alegerea locului pentru traducerea ei în fapt, care dă un relief impresionant politicei de susţinută ajutorare a naţionalilor în marea bătălie de a cuceri poziţiile uzurpate de străini în domeniile cele mai bănoase. S'a ales înadins, deci, provincia cea mai oropsită sub raportul etnicităţii economice şi credinţa noastră este că începutul acesta se va desvolta şi în celelalte provincii prinse economiceşte în cleştele străinismului, creindu-se astfel în cuprinsul ţării, paralel cu reţeaua de unităţi coperative pentru necesităţile mediului rural, o puternică armătură bancară pentru necesităţile comerţului şi întreprinderilor româneşti mai ridicate.

In această vastă şi binefăcătoare acţiune de sprijinire, de concentrare şi organizare a elementelor româneşti active, din nouile provincii, factorii în drept nu vor uita, desigur, nici aportul pe care-l pot aduce luptei de afirmare autohtonă în economia Ardealului băncile româneşti de peste munţi pentruca, întemeiaţi pe statele de serviciu câştigate de acestea în luptele de rezistenţă eroică din vremea regimului unguresc, să le ajute a răspunde, cu şi mai multă străluciere ca în trecut, înălţătoarei misiuni, pe care le-o dictează spiritul nou al vremii şi imperativul nevoilor şi îndreptăţirilor poporului dominant.

Privită în această lumină, buna faptă românească săvârşită alaltăeri la Cernăuţi, echivalează cu o nouă descălcare a noastră în cuibul lui Ştefan cel Mare. Descălecare sănătoasă, pe pământ solid, descălecare fără ezitări şi moliciuni, care să permită altora să ne încalece. Ca până acum.

„Franţa nu vrea să pornească in nicio aventură, dar nu vrea să părăsească nimic"

Importante declaraţii ale d-lui Daladier asupra politicii guvernului

Paris, 15 (Rador).— D. Daladier a ţinut azi, un discurs în faţa comitetului executiv al partidului radical.

Iată concluzia discursului ţinut de preşedintele consiliului:

„Luând puterea acum 10 luni, spuneam că apărarea naţională este un bloc. Evenimentele şi acţiunea noastră ne-au dat dreptate.

Odată mai mult, sunt determinat să observ că totdeauna a existat un sincronism între desordinele noastre interne şi dificultăţile noastre externe. Incă odată, sunt îndreptăţit să vă spun ca în schimb, tot ceeace a contribuit la redresarea noastră internă, contribuie, în acelaşi timp, la ridicarea prestigiului Franţei, la micşorarea primejdiilor care ne ameninţă.

Dar în acest răstimp de 10 luni guvernul nostru a fost silit să dea bătălia deodată pe două fronturi. El a trebuit mai întâi să învingă neînţelegerea, reaua voinţă şi adeseori chiar acţiuni concertate şi primejdioase, cum a fost greva generală politică din Noembrie. In acelaşi timp guvernul trebuia să facă faţă dificultăţilor din afară. Oridecâte ori se găsea micşorat sau ameninţat în interior, primejdiile externe creşteau. Oridecâte ori reuşea să silească desordinea să dea îndărăt şi să aducă pe drumul cel drept energiile franceze rătăcite, îi era posibil, dimpotrivă, să afirme voinţa Franţei.

O asemenea situaţie nu poate dura la infinit.

Zilele care vin sunt destul de încărcate de dificultăţi şi de îngrijorări, pentruca guvernul să fie în drept de a cere întregei Franţei şi întregului imperiu ca interesele vitale ale naţiunii să aibă prioritate absolută asupra tuturor preocupărilor de politică internă. Politica guvernului o cunoaşteţi. Este în acelaşi timp o politică de apărare naţională şi de pace. Guvernul nu vrea să pornească în nici o aventură, dar nu vrea să părăsească nimic. El este avar cu sângele francez, dar vigilent faţă de interesele Franţei. Guvernul va consacra toată energia sa operei care consistă în împiedicarea deslănţuirii unui conflict, care ar însemna sfârşitul civilizaţiei occidentale. El nu va accepta însă ca poziţia şi interesele Franţei să poată fi puse în cauză, fie prin forţă, fie prin vicleşug.

Evenimentele ne dau dreptate. Fie ca ele să deschidă ochii! Fie ca francezii să înţeleagă că aparţin unei naţiuni privilegiate şi că, oricare ar fi sacrificiile pe care i le cerem, ei beneficiază de o margină de fericire care nu va putea fi conservată decât printr'o hotărâre eroică. Prima lor datorie este de a munci. Dar munca n'ar însemna nimic, dacă nu şi-ar da roadele în ordine şi înţelegere. Trebuie deci ca unitatea franceză să se strângă zilnic tot mai mult. Numai cu preţul acesta vom putea duce fără incertitudine această politică externă care vrea să salveze totodată pacea şi grandoarea Franţei".

Pe Valea Argeşului, iarna...

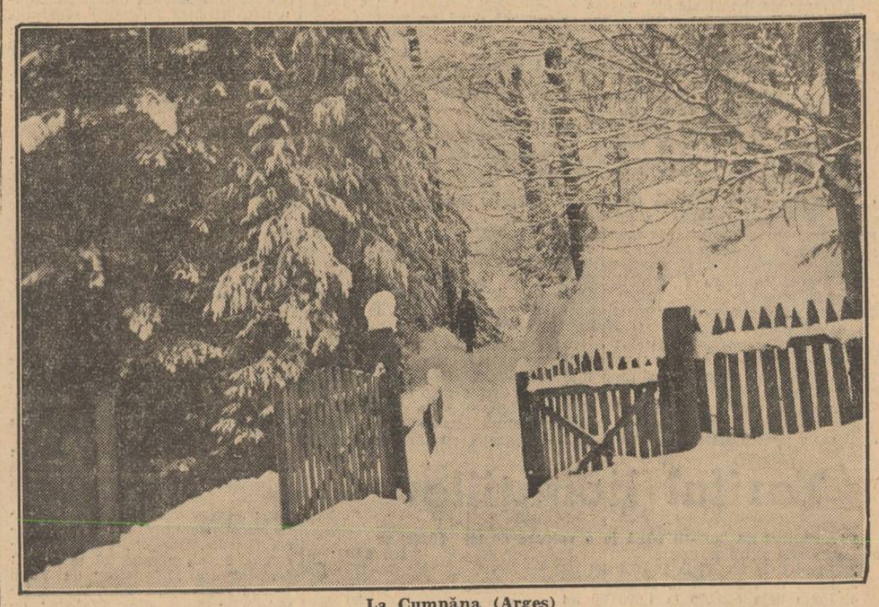

La Cumpăna (Argeş)

Conţinutul notei Angliei adresată Japoniei

Nota ar fi redactată în termeni severi

Londra, 15 (Rador). — „Sunday Times" declară că nota remisă de guvernul britanic, prin intermediul lui sir Robert Craigie, guvernului japonez ar fi redactată în termeni mai severi decât aceia întrebuinţaţi până acum dela începutul operaţiilor din China.

Nota britanică respinge ferm revizuirea unilaterală a tratatelor, dar ar lăsa deschisă poarta revizuirilor pe calea negocierilor.

Astfel politica Angliei se găseşte pe aceeaş linie cu acea formulată şi de Statele Unite.

Ziarul adaogă: „Nota engleză nu este deloc identică cu nota americană, cu toate că principiile ce le inspiră sunt aceleaşi. Ea nu cuprinde nici o ameninţare şi nici o măsură de represalii. Ar fi totuşi o eroare de a înlătura posibilitatea unor astfel de măsuri, cari au fost examinate de departamentele ministeriale interesate. Măsuri prea draconice nu par să fie totuşi luate în considerare pentru viitorul apropiat".

NOTE

Rotogoale de fum de ţigară...

Sunteţi cumva şi dv. fumător?...

Intr'o lungă călătorie, un amic, ofiţer de marină, mi-a povestit cum s'a apucat el de fumat. Era îmbarcat pe un „petrolifer", unde regulamentul de bord, — voind să previe o explozie pe vapor — interzice totdeauna categoric fumatul în timpul cursei. Opreliştea era atât de aspră, afişată atât de vizibil şi repetată atât de des, încât omul a sfârşit prin... a se apuca de fumat...

Introdusă în Europa, zice-se, de un personaj al cărui nume istoria a ţinut să-l consemneze, — numai pentru această mare procopseală! — „iarba dracului" atrage şi subjugă, la început, numai fiindcă e înfăţişată ca lucru oprit... Adolescentul care-şi ia aere, — indiferent dacă îl are ca mentor pe Rocambole sau pe vreun erou de al lui Dekobra, — nu se socoteşte deplin bărbat dacă nu trage dintr'o ţigară... Snobismul recrutează victime din rândurile sexului aşa zis slab. Iar repetarea dozei de otravă devine obicinuinţă.

Fraţii Goncourt, — dacă nu mă'nşel, — au schiţat admirabil pe fumătorul „adevărat": Acesta, când se apucă de un lucru, aprinde gânditor o ţigară; ajuns pe la mijlocul trebii, fireşte, aprinde şi el o ţigară, pentru ca, după ce-a terminat, să aprindă, bine'nţeles, o ţigară.... Când se indignează, adevăratul fumător aprinde o ţigară, pentru ca, altădată, bucuros de ce vede, să surâdă şi să aprindă o ţigară...

Iar când n'are omul nimic de făcut, aprinde şi el acolo o ţigară...

Aşa este! Să notăm aceste reflexii, — asupra fumatului, — uşoare şi neconsistente ca însuşi fumul, şi să nu fim prea aspri cu cei pe cari, poate, reflexiile noastre îi privesc. Fumatul, dacă tutunul nu e prost din cale afară, are şi mari avantagii, pe cari medicii încă nu le cunosc: De exemplu, subscriitorul acestor rânduri (fumător veteran), îşi dă seama adeseori, — în valurile de fum de cari se 'nconjoară, — tuşind, că acestea sunt singurele lui „fumuri", şi că altele nu mai are..

M. Negru

Isprava unui glumeţ

A atacat o bancă, spre a dovedi că e prost păzită

Triest, 15 (Rador). — Funcţionarii unei bănci au căzut azi, victimele unei glume puţin obişnuite.

In timp ce făceau numărătoarea casei de peste zi, un individ s'a năpustit în localul băncii cu un revolver în mână şi i-a silit să ridice mâinile sus.

Agresorul s'a prefăcut că ia un teanc de bancnote, dar pe neaşteptate a isbucnit în râs şi a exclamat: „N'am căutat de puţin intenţia de a fura, ci de a vă dovedi numai că birourile sunt prost supraveghiate".

După aceea a fugit.

Funcţionarii s'au pus pe urmele lui şi au reuşit să-l prindă. In buzunarul individului s'a găsit un pistol de copii.

„Ghidusul" a fost predat poliţiei şi aşteaptă în închisoare rezultatele anchetei.

Câştiga 500 franci pe săptămână; acum are peste un miliard de lei

Cititorii noştri şi-aduc aminte de fiul miliardarului american Dodge, unul din magnaţii automobilului, care, îndrăgostit de telefonista întreprinderii sale, a luat-o de soţie, dar, după 13 zile, a murit într'un accident.

D-na Laurine Dodge

Familia lui a crezut că M-rs Laurine Dodge s'ar putea mulţumi cu 50.000 de lire date în preziua măritişului, sumă cu care tânăra văduvă ar putea trăi fericită în Canada.

Justiţia americană n'a admis însă punctul de vedere al familiei şi i-a atribuit 1.100.000 de lire, adică peste un miliard de lei fericitei văduvioare, al cărei portret îl vedem mai sus.

Trupele generalului Franco au ocupat Tarragona şi Reus, luând o mare pradă de război

în corpul ziarului

Incident intre grănicerii polonezi şi minerii expulzaţi din regiunea Teşin

Serviciul special al „Universului"

Praga, 15 (Radio-Central). — *Abia azi s'a aflat că în cursul nopţii de Vineri s'a produs un grav incident în apropiere de Oderberg, între grăniceri polonezi şi un grup de 30 civili înarmaţi cu mitraliere.*

Acest grup venea din direcţia frontierii germane. După o scurtă luptă, în cursul căreia mai mulţi grăniceri polonezi au fost răniţi, civilii au fugit.

Se crede că este vorba de mineri expluzaţi din regiunea Teşin, cari voiau să se răzbune pe autorităţile poloneze.

Iugoslavia a introdus controlul importului şi exportului

Serviciul special al „Universului"

Belgrad, 15 (Radio-Central). — **Din cauza situaţiei generale valutare, autorităţile iugoslave au hotărît introducerea unui control al importului din statele cu care nu există convenţie de clearing.**

Până acum controlul asupra importului se aplică la 40 articole vamale. Se va proceda în acelaş timp la anumite modificări în convenţiile de plăţi cu statele cu care nu există convenţie de clearing. Pe de altă parte, se va introduce un control pentru exportul de mărfuri în statele cu convenţie de clearing.

SCRISORI DIN PRAGA

A DOUA REPUBLICĂ CEHO-SLOVACĂ PE PRAGUL ANULUI 1939

II

Praga, Ianuarie

A doua problemă urgentă este, după cum am spus, în articolul anterior, aceea a funcţionarilor publici. Cehoslovacia a avut şi mai înainte foarte mulţi funcţionari publici şi situaţia aceasta s'a agravat acum. După recensământul din anul 1930, Cehoslovacia a avut 800.000 funcţionari publici (împreună cu familiile lor), ceeace reprezenta 5% din numărul populaţiei. In ţările istorice, adică Boemia şi Moravia, există azi o proporţie de 7% funcţionari publici. Azi, când situaţia republicei din punct de vedere economic şi social este dificilă, se poate constata că tineretul ceh şi slovac a fost educat mai mult pentru funcţionarism, decât pentru profesiuni practice. Acest lucru trebue să se schimbe neapărat, deoarece o armată prea mare de funcţionari este o sarcină apăsătoare pentru bugetul statului şi pentru economia naţională. Pe de altă parte însă, nu trebue să se uite că creşterea continuă a numărului funcţionarilor publici se datoreşte şi faptului că după războiul mondial, misiunile pe care statul trebuia să le îndeplinească au crescut deasemeni. Primul pas pentru raţionalizarea administraţiei publice în cadrul reconstrucţiei nouei republice cehoslovace este apropiata pensionare a 42 mii funcţionari publici. Sumele ce se plăteau înainte drept salarii funcţionarilor publici trebuesc neapărat reduse cu 30-40 la sută. In curând, 5 mii de funcţionari în vârstă de 60 de ani şi 16 mii în vârstă de peste 55 ani vor fi pensionaţi. Deasemenea, vor fi concediate, primind o despăgubire sau pensionate, vreo 21 mii funcţionare măritate.

Rezolvarea problemelor sociale trebue să meargă, bineînţeles, mână în mână cu aceea a problemelor economice, deoarece mulţumirea populaţiei depinde de o situaţie socială satisfăcătoare şi reprezintă unul din stâlpii principali ai statului. Dacă se examinează opera realizată de guvernul ceho-slovac, începând din ziua de 13 Decembrie, când d. Beran a citit declaraţia guvernamentală şi până azi, atunci constatăm că guvernul respectă principiul realizării urgente a programului său şi un ritm energic

(Continuare în pag. 2-a)

In corpul ziarului:

Marile adunări ale „Frontului Renaşterii Naţionale" la Galaţi şi la Timişoara

D. CHAMBERLAIN S'A INAPOIAT LA LONDRA

Serviciul special al „Universului"

Londra, 15 (Radio-Central). — **D. Chamberlain a sosit azi la ora 8,10 dim. la Paris, unde a luat micul dejun împreună cu ambasadorul Marei Britanii.**

La ora 9,45 dim., a plecat la Calais.

D. Chamberlain a sosit la ora 17,20 la Londra, unde a fost primit de membrii guvernului şi de o mulţime numeroasă.

SCHIMB DE TELEGRAME INTRE D-NII CHAMBERLAIN ŞI MUSSOLINI

Roma, 15 (Rador). — *D. Chamberlain a adresat d-lui Mussolini o telegramă de mulţumiri, în care spune între altele:*

„Lordul Halifax şi eu ne înapoiem în Anglia şi mai convinşi de amiciţia anglo-italiană şi întăriţi în speranţa noastră că pacea va fi menţinută".

D. Mussolini a răspuns prin telegrama următoare: „Aducându-vă viile mele mulţumiri, mă bucur de a putea repeta că vizita Excelenţei Voastre şi a lordului Halifax la Roma mi-a întărit convingerea cu privire la amiciţia anglo italiană şi încrederea în menţinerea unei păci bazate pe justiţie".

Lordul Halifax şi d. Bonnet au avut o intrevedere la Geneva

Geneva, 15 (Rador). — **Noaptea trecută, lordul Halifax a sosit aici, venind dela Roma.**

D. Bonnet a sosit deasemeni la Geneva, însoţit de d. Charveriat, director politic la Quai d'Orsay şi de mai mulţi colaboratori.

Cei doi miniştri de externe — spune corespondentul agenţiei „DNB" — au avut azi o întrevedere, discutând mai ales impresiile aduse de lordul Halifax dela Roma şi problema spaniolă.

LINIA AERIANĂ PRAGA-BUCUREŞTI VA FI REORGANIZATĂ

Praga, 15 (Radio-Central). — *Linia aeriană Praga-Bucureşti va fi reorganizată.*

Până în toamna anului trecut linia aceasta trecea prin Praga-Uzhorod-Cluj-Bucureşti. Noua linie va face această distanţă fără escală sau cel mult cu escală la Budapesta.

In acelaş timp, cu colaborarea societăţilor de navigaţie aeriană „Luft-Hansa", germană, „C. S. A", ceho-slovacă, „Malert", ungară şi „Lares", română, se va înfiinţa o linie directă Berlin-Praga-Budapesta-Bucureşti.

Miniştrii englezi la Roma

D-nii Chamberlain şi Halifax, împreună cu d. Mussolini, asistând la o demonstraţie, în „Forul Mussolini"

Congresul Federaţiei funcţionarilor publici

Asistenţa, în sala „Marna"